

Uunga siunnersuut: Immakkut angallatit angallatikullu umiarsualivinniittut peerneqartarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2017-imeersoq (Kommunitut, Nunaqarfinnut, Isorliunerusunut, Attaveqarnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq)

pillugu

Sanaartornermut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISSUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Bendt B. Kristiansen, Inuit Ataqtigiit, siulittaasoq

Inatsisartunut ilaasortaq Jens-Erik Kirkegaard, Siumut, siulittaasup tullia

Inatsisartunut ilaasortaq Pitsi Høegh, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane, Siumut

Inatsisartunut ilaasortaq Villy Olsvig, Inuit Ataqtigiit

UKA 2017-ip nalaani ulloq 4. oktober siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Umiarsuit angallatikullu peerneqarneranni aningaasartuutitik akisussaasut matussusiinissamat peqquneqarsinnaanerit inatsisissatut siunnersuutikkut pitsaanagerusumik periarfissinneqarpoq. Taamaaliornikkut pisortat umiarsualivimmilluunniit ingerlatseqatigiiffiup namminersortup akiliisinneqaratarsinnaanerit annikillisinneqassaaq. Mingutsitsisoqarsinnaanera aarleqqutigalugu peeqqusiinnaanerup saniatigut umiarsuit angallatikullu assersuutigalugu ulorianartorsiortitsippata ajoqusiinnaappataluunniit, takussunarpata, angallannermut ingerlatsinissamulluunniit imaluunniit iliuuseriniakkamat akornutaappata peerneqarnissaannik peqqusinissap tungavissinneqarnissaanut inatsisissatut siunnersuut qulakkeerinnippoq.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Ataatsimut isigalugu siunnersuut siullermeerinermi ilassilluarneqarpoq. Taamaalillunilu umiarsualiviit umiarsualiviillu eqqaasa torersuunissaat, taamatullu mingutsitsisup tunngaviusumik isigalugu akiliisarnissaa taperserneqarput.

Isaterinermit tapiissutit, sillimmasiinermit pissutsit aammalu piginnittuunermit tunngasut qulakkeerneqartarnissaat pillugit apeqquteqartoqarpoq. Kiisalu qassutit aalisarnermilu atortuutit nalinginnaasut peerneqarnissaat apeqqutigineqarpoq.

Tusarniaanermut akissutit

Tusarniaanermut akissutit inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput, tamannalu Inatsisartut Siulittaasoqarfiata ilusiliinissamut piumasqaataanut naapertuuppoq.

Siunnersuut akissuteqarnissamut 15. juni 2017 piffissaliullugu tusarniaanermut nittartakkami ulloq 10. maj 2017 tamanut saqqummiunneqarpoq kiisalu piffissami 2017-imi ulloq 10. maajimit 15. juunimut ukununnga tusarniaassutigineqarluni:

Siulittaasup Naalackersuisoqarfia, Pinngortitamut Avatangiisinullu Naalackersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aatsitassaqarnermut Naalackersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut, Niuernermit Nukissiuuteqarnermullu Naalackersuisoqarfik, Aalisarnermut Piniarnermullu Naalackersuisoqarfik, KANUKOKA, Qaasuitsup Kommunia, Qeqqata Kommunia, Kommuneqarfik Sermersooq, Kommune Kujalleq, SIK (Sulinermit Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiat), Sulisitsisut (GE), NUSUKA, KNI A/S, Nukissiorfiit kiisalu Imarsiornermut Ataatsimiititaliamut Imarsiornermit Ilinniarfimmit, Issittumi Sakkutooqarfimmit, Kalaallit Nunaanni Politiinit, Sinerissami Radioqarfimmit, Sulisitsisunit, Kalaallit Nunaanni Aalisartut Piniartullu Kattuffiannit (KNAPK), Sulinermit Inuussutissarsiuteqartut Kattuffiannit (SIK), Atorfillit Kattuffiannit (AK), Royal Greenland A/S-imit, Royal Arctic Line A/S-imit, Arctic Umiaq Line A/S-imit, Martek ApS-imit, Arctic Boat Charter A/S-imit, Sirius Greenland ApS-imit, Visit Greenland A/S-imit, Godthåb Bådeforeningimit, Det Norske Veritasimit, Normar Consultimit, Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmit, KNI A/S-imit, Polaroilimit, Sikuki Nuuk Harbour A/S-imit aamma Greenland Pilot Service.

Soqutigisaqartunik siamasissumik tusarniaasimaneq kiisalu tusarniaanerup sivilissusia ataatsimiititaliamit iluarisimaarneqarput.

Apeqqutit

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnermini atugassatut siullermeerinermi apeqqutigineqartunut arlalinnut akissutit ataatsimiititaliamit pissarsiarineqarput. Akissuteqaat isumaliutissiissummut uunga tapiliussatut ilanngunneqarpoq.

Naalakkersuisunik ataatsimeeqateqarneq

Ataasinngornermi ulloq 16. oktober Kommuninut il.il. Naalakkersuisoq Sanaartornermut Ataatsimiititaliamit kiisalu partiinit ataatsimiititaliami sinniisoqanngitsunit attaviitsumillu ataatsimeeqatigineqarpoq.

Kunngip peqqussutai kiisalu inatsisissatut aalajangiiffigisassatullu siunnersuutit attaveqarnermut tunngasut ataatsimiinnermi oqallisigineqarput, taamaattumillu siunnersuutit ataasiakkaat itisilernissaannut periarfissaqarluarluni.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Suliassaqaarfik malittarisassiuunneqarsimanngitsut oqaatigineqarsinnaasoq ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq, tassami umiarsualivinni malittarisassaqaartitsineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 17-ip ataatsimoortinneqarluni inatsisinnngortinneqarnera matumani pineqarmat, tassanilu ima allassimalluni:

“Umiarsuit uninngatitat, qimatat, kivisimasut imaluunniit ikkarlissimasut imaluunniit aseqqukut (aamma taakku atorulersuutaat iluaqusersuutaalluunniit) imaluunniit aammattaaq usit atorullu qimatat umiarsualivimmuut oqartussaasut naleqquttumik piffissaliillutik nooqqusinnaavaat...”

Tamatuma saniatigut suliassaqaarfik avatangiisit innarlitsaaliorneqarnissaannik Inatsisartut inatsisaanni nr. 9, 22. november 2011-meersumi §§-ini 36-imi aamma 37-imi kiisalu imaani avatangiisit illersorneqarnissaat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 15, 8. juni 2017-meersumi §§-ini 27-30-imi maleruagassiuunneqarpoq. Maleruagassat taakku atorlugit illoqarfiit eqqaanni imartamik illersuineq kommunalbestyrelsip akisussaaffigisaa aammalu imartamik illersuineq Naalakkersuisut akisussaaffigisaat maleruagassiuunneqarput.

Umiarsualivimmi oqartussaasup angallatit angallatikullu peerneqarnissaannut peqqusisinnaanerat kingusinnerusukullu tuniniaaratarsinnaanerat isaterititsisinnaaneralluunniit inatsisissatut siunnersuutikkut tunngavissinneqarpoq, tamannalu nalunaarummik aallaaveqarluni inatsisiliornissamik tunngaviliivoq.

Ataatsimiititaliap paasivaa, angallatit angallatikullu peerneqartarnerat pillugu inatsisissatut siunnersuut aningaasatigut malitseqaartitsiffiunngitsoq, kiisalu 87.73.12-imi sanaartornermut aningaasaliissutit umiarsualivinnik talittarfinnillu aserfallatsaaliinermut pingaarnertut atorneqassasut.

Ataatsimiititaliattaq maluginiarpaq, aningaasaliissutit atorlugit angallatit angallatikullu peerneqarnissaannut maanna salliutitsisoqarsinnaasoq, maannali aserfallatsaaliinermut kinguaattoorutit kr. 270 mio.-t eqqarsaatigalugit aningaasat pitsaanerusemik atorsinnaasariaqartut, taamaattumillu angallatinik angallatikunillu ullumikkut peersineq pisariaqarnerpaani taamaallaat pisariaqartoq.

Kiisalu ataatsimiititaliap ilalernartippaa mingutsitsisup matumani pineqarluni angallataatillip akiliisussaatitaanera tunngaviulluinnartariaqartoq.

Taamaattorli ataatsimiititaliattaq maluginiarpaa, kina akisussaasuunersoq imal. angallataatiliusuunersoq ersarissuujuuaannartuunngimmat. Taamaalilluni Sanaartornermut ataatsimiititaliap paasivaa, angallatit tamarmik nalunaarsorneqarsimanngimmata, kiisalu angallatit nalunaarsorneqarsimaneri tamarmik eqqortumik ingerlanneqartannginnerat. Taamaalilluni ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, umiarsuit angallatillu eqqortumik nalunaarsorneqarnissaasa isumannaarnissaanut kaammattuiffigineqarnissaq pisariaqartinneqarsinnaasoq.

Ataatsimiititaliattaq maluginiarpaa, piffissap ingerlanerani akisussaasoqartartoq akiliisinnaajunnaarneq allalluunniit pissutigalugit angallatip peerneqarnissaanut akissajaateqarnissamut periarfissaqartanngitsunik. Pissutsit taamaattut siumut isiginiarsinnaasariaqarput.

Sanaartornermut ataatsimiititaliap misissuinermit paasivaa, nunat tamalaat akunnerminni angallatikut peerneqarnissaat pillugu isumaqatigiissusiornikuusut, taannalu taaneqartarpoq Angallatikut peerneqartarnerat pillugu nunat tamalaat Nairobi isumaqatigiissutaat 2007-imeersoq.

Isumaqatigiissummi tassani ilaatigut takuneqarsinnaavoq pissutsini aalajangersimasuni umiarsuakut peerneqarnissaanut akiliinissamut sillimmasiissummut uppersaammik piunarsaqartoqarsinnaasoq.

Sanaartornermut ataatsimiititaliap tamanna soqutiginaartilluinnarpaa, kaammattuutigerusullugulu inuussutissarsiutigalugu angallatinut sillimmasiisimanermut uppersaammik piunarsaqateqarnertut assingusumik isumaliuteqartoqarnissaa.

Inatsisartuni isummersorneq tunngavigalugu Sanaartornermut ataatsimiititaliap ilisimalersimavaa, ukiuni arlalinngortuni angallatinut inuussutissarsiutinut isaterinermit tapiissutissatut immikkoortinneqarsimasunit aningaasanik atuisoqanngitsoortarsimasoq.

Taamaalilluni isaterinermit aningaasaliissutit atorneqarsimassanngippata sooq angallatit angallatikullu amerliartuinnarnerat ataatsimiititaliap eqqumiiginartippaa.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliap inassutigerusuppaa pineqartumi malittarisassat nalilersoqqinneqassasut, kiisalu aningaasaliissutit isaterinermit tapiissutinut taarsiullugit umiarsualivinnik aserfallatsaaliinernut nutarterinernullu atorneqaratarsinnaanerat.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunissai

Siunnersuutip piviusunnngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut kingunerisassat siunnersuummut nalinginnaasumik nassuiaatini allaaserineqarput. Tassani allaqqavoq immakkut angallatit inissitat qimatallu pillugit malittarisassat peernerannut, nalunaaqutsernerannut pingitsaaliillunilu tunisinermut aningaasartuutinik kinguneqassasut.

Angallammut isaterneqartussamut akisussaasoq aningaasartuutit taakku Umiarsualivinni Oqartussanut tungaannut toqqaannartumik akisussaasuvoq.

Immakkut angallatit angallatikulluunniit qimatut peernerannut suujunnaarsinnerannullu aningaasartuutit equivissumik oqaatigiuminaapput. Aningaasartuutitut apeqqutaavoq ilaatigut immakkut angallatip angallatikulluunniit angissusia, suunera aserfallatsagaaliugaaneralu.

Isaterinermut tapiissutitut tunngasut

Inuussutissarsiutigalugu aalisartutut nalunaarsorneqartut aalisarnermut aningaasaliissutitut aningaasat pillugit Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu sinerissap qanittuani aalisarnermi aalisariutit isaterneqarnerannut piumasaqaatitalimmik tapiiffigineqarsinnaapput. Taamaallaat aalisariutit ukiuni kingullerni marlunni aalisarnermi atorneqarsimasut isaternerannut tapiissutitut pissarsisoqarsinnaavoq. Taamaammatt aalisariutit isateriaannaat qimanneqareersumasut aserorternerannut tapiissutigisoqarsinnaanngilaq, kisiannili aalisariutit aalisarnermi atorneqartut aalisarunnaartinnissaannik eqqarsaatigineqartut aserorternerannut tapiissutitut pissarsisoqarsinnaavoq. Isaterinermut tapiissutit aalisariutit sillimmasinermit nalingata annerpaamik 75 procenterisinnaavaat, atortut ilanngunnagit.

Umiarsualivinnik ingerlatseqatigiiffiit

Umiarsualivik suliffeqarfimmit namminersortumik pigineqarpat ingerlanneqarlunilu, immami angallatit isateriaannaat peerneqarnerannut suujunnaarsinneqarsinnaanerannullu aningaasartuutit umiarsualiviuteqarnermi suliffeqarfimmit namminersortumit naggataatigut akilertariaqalersinnaavaat, pingaartumik akuersissummi imaq umiarsualiviup eqqaaniittoq pulammagiarlu ilaappata. Umiarsualiviuteqarnermi suliffeqarfiup immakkut angallammik isateriaannarmik akisussaasumut akiliisitsinikkut angallatip isateriaannaap pingitsaaliissummik tunisinermi aningaasartuutit tamaasa ilaannakortumilluunniit akilersissinnaavai.

Ataatsimiititaliap inassutai

Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq siunnersuut pillugu ima oqaaseqaateqarlunilu inassuteqassaaq:

- *Isaterinermut tapiissutitut aningaasat atunngitsuukkat umiarsualivinni angallatinik angallatikunillu paaanissamut pingaarnersiueqqinnikkut nuunneqarnissaat.*

- Inuussutissarsiutigalugu angallatit tamaasa eqqortumik nalunaarsorneqarnissaat isumannaarniarlugu Søjfartsstyrelsen aamma Umiarsuit pillugit nalunaarsuiffik peqatigalugit aningaasatigut kaammattuutini pilersitsinissaq.
- Immamik aalisarnermillu inuussutissarsiuteqarnermi atortuutit attuumassuteqartut tamaasa pineqartutut nalunaaqutsersorneqarsinnaanerit misissorneqassasoq piginnittup kinaassusersinissaa naammannersoq siunertaralugu, tamannalu pisinnaangippat misissuinerit taakkunanit inerniliussanik aaqqiissutissatullu siunnersuutini UKA 2018-imut saqqummiussinissaq.
- UKA 2018-imut misissuinerit inerniliussat saqqummiunneqassasut, tassani qulaajarneqassalluni nalunaarsuineq eqqortoq tunngavigalugu umiarsualivinnit immamilu oqartussaaffigisamit umiarsuit umiarsuakullu peerneqarnissaannut akissajaatit matussuserneqarnissaannut sillimmasiisarnerup atuutilernissaanut periarfissaqarnersoq.

Qulaani oqaatigineqartut tunngavigalugit siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliap inassutigaa.

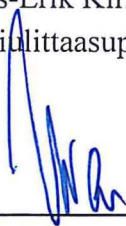
Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissummilu allassimasutut oqaaseqaateqarluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Bendt B. Kristiansen,
Siulittaasoq

Jens-Erik Kirkegaard,
Siulittaasup tullia

Jess Svane

Pitsi Høegh

Villy Olsvig

